

Aktuelt om finansiell rapportering:

Mer skreddersøm

Et av de tydeligste utviklingstrekkene ved IFRS-regnskap er det stadig økende volumet som i stor grad er preget av sjekklisterbasert informasjon. Det er derfor interessant at IASB har varslet snarlige tiltak for å bidra til mer skreddersøm i regnskapene. Det fortjener en kommentar.

Artikkelen er forfattet av:

Statsautorisert revisor/dr. oecon.
Steinar S. Kvifte
EY

Formålet med denne spalten er å gi løpende oppdatering på aktuelle og sentrale spørsmål om finansiell rapportering. Det vil kunne være nye standarder eller tolkninger fra IASB eller NRS, men også relevante uttalelser gitt av regulerende myndigheter, eller kommentarer til andre relevante utviklingstrekk med betydning for norske foretaks finansielle rapportering. En regnskapsfaglig spesialistgruppe i EY er forfattere av spalten. Dette nummerets spalte er forfattet av dr. oecon. og statsautorisert revisor Steinar S. Kvifte som er leder for den nordiske IFRS-desken i EY og partner i EY Global IFRS i London.

Bakgrunn

Et kjennetegn ved IFRS er at regnskapene som avlegges er voluminøse. Ved overgangen til IFRS i 2005 økte for eksempel volumet på norske børsnoterte selskapers regnskap i størrelsesorden 60–70 %. Siden den gang har nye standarder og regulerende myndigheters oppfølging av IFRS-rapporteringen bidratt til ytterligere volumøkning. De siste årene har mange aktører rettet fokus mot informasjonsoverbelastningen («information overload») i regnskapene, og det har blitt hevdet av mange at informasjonsvolumet har nådd et nivå som innebærer at sentral informasjon forsvinner i mengden og at regnskapets nytteverdi som beslutningsgrunnlag derfor reduseres. En beslektet problemstilling, som også har fått mye oppmerksomhet, er struktureringen av noteinformasjonen. Mange hevder at regnskapsprodusenter i liten grad skiller mellom informasjon som er vesentlig for å forstå regnskapet og annen informasjon som er mer supplerende og derfor mindre sentral.

I en norsk sammenheng er det interessant å merke seg at en spørreundersøkelse nylig utført av Norske Finansanalytikeres Forening og EY underbygger antakelsen om at informasjonsoverbelastning er et reelt problem også blant norske foretak. Til tross for at brukerne, representert ved investorer og

analytikere, anser årsregnskap og delårsrapporter som viktige beslutningsgrunnlag, indikerer de at en del av informasjonen i notene er for generell til å være nyttig, samt at detaljeringsgraden er for stor. Konsekvensen er at viktig informasjon blir mindre tilgjengelig. Det fremkommer også av undersøkelsen at struktureringen av noteinformasjonen har forbedringspotensial.

En rekke standardsettere og andre regnskapsaktører har den siste tiden publisert ulike rapporter for å kartlegge om den påståtte informasjonsoverbelastningen er reell og i så fall hvilke virkemidler som kan være aktuelle for å rydde opp i overbelastningen («Reducing the clutter»). En fellesnevner for disse rapportene er at problemstillingen oppfattes å være tredelt: 1) Regnskapsstandardene er til dels regelorienterte i fastsettelsen av noteopplysningskrav, 2) regulerende myndigheters og revisorbransjens sjekklisterilnærming stimulerer til etterlevelsespraksis på bekostning av selskappspesifikk tilpasning av noteopplysningene, og 3) selskapene betrakter i for liten grad regnskapet som et viktig kommunikasjonsmiddel med markedet (brukerne). Standardsetter har virkemidler til å håndtere 1 og delvis 2. Punktene 3 og delvis 2, dreier seg imidlertid mer om adferdsspørsmål som standardsetter i mindre grad kan påvirke direkte.

IASB vurderer tiltak

IASB inviterte i januar 2013 til en rundebordskonferanse om spørsmålet («Disclosure Forum»). Resultatet av rundebordskonferansen og IASBs etterfølgende vurdering av problemstillingen ble publisert i slutten av mai i år («Feedback Statement on Disclosure Forum», 28. mai 2013). Hans Hoogervorst, IASBs styreleder, redegjorde mer konkret for IASBs handlingsplan på IFRS Foundation Conference i Amsterdam i juni.

IASBs handlingsplan inneholder ti mulige tiltak:

Tiltak

- 1 Klargjøre i IAS 1 Presentasjon av finansregnskap at vesentlighetsprinsippet tilsier at uvesentlig informasjon IKKE skal gis.
- 2 Klargjøre at vesentlighetsprinsippet ikke bare gjelder innregning og måling, men også noteopplysninger.
- 3 Klargjøre at selv om en standard er relevant for et foretak, betyr ikke det nødvendigvis at alle noteopplysningskravene er relevante.
- 4 Ta bort veiledningen i IAS 1 som angir en anbefalt noterekkefølge.
- 5 Åpne for ulik plassering av prinsippnoter og presisering av at viktige prin-

- sipper skal presenteres med større tydelighet enn mindre viktige prinsipper.
- 6 Vurdere innføring av et netto gjelds-avstemmingskrav for å unngå tilfeldig spredning av denne typen informasjon.
 - 7 Vurdere utvikling av opplæringsmateriale i anvendelse av vesentlighetsprinsippet.
 - 8 Bruke mindre regelorientert ordvalg ved fastsettelse av nye standarder.
 - 9 Iverksette et revisjonsprosjekt av IAS 1, IFRS 7 Finansielle instrumenter: Opplysninger, og IAS 8 Regnskapsprinsipper, endring i regnskapsestimater og feil, med målsetning om å erstatte disse standardene med et rammeverk for tilleggsopplysninger.
 - 10 Gjennomføre en revisjon av notekravene i alle eksisterende standarder på bakgrunn av rammeverket for tilleggsopplysninger i punkt 9).

Punktene 1–8 skal vurderes på kort sikt, mens punktene 9–10 er planlagt gjennomført over en 2–3 års horisont. Uten å redigjøre for hvert av de ovennevnte mulige tiltakene, kommenteres vesentlighetsprinsippet og presentasjon nærmere under.

Vesentlighetsprinsippet

Flere av de aktuelle tiltakene adresserer anvendelsen av vesentlighetsprinsippet (1–3 og 7–8). I gjeldende IFRS kommer vesentlighetsprinsippet til uttrykk flere steder. Det fremkommer for eksempel i IAS 8 *Regnskapsprinsipper, endring i regnskapsestimater og feil* at en kan unnlate å anvende et foreskrevet prinsipp dersom effekten av anvendelse er uvesentlig (par. 8). Det betyr for eksempel at kravet om å skille ut innebygde derivater i IAS 39 *Finansielle instrumenter: Innregning og måling* kan unnlates dersom effekten av å skille ut er så liten at den ikke vil påvirke beslutninger som brukere fatter på grunnlag av regnskapet. Denne anvendelsen av vesentlighetsprinsippet er ubestridt og vanlig i praksis (det betyr ikke at den skjønnsutøvelsen som kreves ved vurdering av om en kan avvike regnskapsprinsipper ikke er krevende og derfor ofte leder til vanskelige diskusjoner mellom regnskapsprodusenter, revisorer og regulerende myndigheter).

Anvendelsen av vesentlighetsprinsippet på noteopplysninger er i praksis mer usikkert. Det henger sammen med flere forhold. Ett

er adferdsorientert. Ved innføringen av IFRS i Europa fulgte etablering av kontrollorganer for etterprøving av anvendelsen av IFRS. Videre krevde harmoniseringen av regnskapsrapporteringen at revisjonsselskapenes praksis i ulike land ble samkjørt. Dette bidro til utvikling av standardiserte sjekklister, eksempelregnskap, og lignende verktøy som i stor grad er etterlevelsesorienterte og i mindre grad stimulerer til tilpasning av noteopplysningene til det enkelte foretak.

Et annet er tolkningsorientert. Når IASB fastsetter en standard, vurderer de hvilke tilleggsopplysninger som er nyttige for brukere. «Alt-eller-ingenting» er en utbredt tolkning. Det innebærer at de opplysningene som angis i en standard, skal gis så fremt ikke den aktuelle regnskapsposten (pensjon for eksempel IAS 19 *Ytelser til ansatte*) eller transaksjonen (oppkjøp for eksempel IFRS 3 *Virksomhetsoverdragelser*) er uvesentlig og således at IAS 8.8 kommer til anvendelse.

Etterlevelsesadferden og «alt-eller-ingenting»-tolkningen har sitt motstykke i IAS 1.31. Den sier spesifikt at et foretak

Daldata leverer smarte IKT-produkter og tjenester som er gull verdt for kundene. Vi er en solid samarbeidspartner med høy kunnskap og lang erfaring. Bli en vinner sammen med oss - velg løsninger og kompetanse fra Daldata!

For regnskap og revisjon!

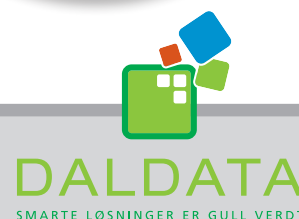
- › **DUETT - ÈN LØSNING FOR BEGGE BRANSJER!**
Duett er et komplett økonomisystem for både revisjons- og regnskapsbransjen. Vi har en unik kompetanse på hvilke utfordringer både regnskapsførere og revisorer møter til daglig.
- › **WEBLØSNINGER FOR REGNSKAPSKUNDER**
Via enkel webplogging får kundene tilgang til nøkkeltall, grafiske rapporter, fakturering og flere andre tjenester. Regnskapsfører sparer manuelt registreringsarbeid.
- › **EFFEKTIV TIMEFANGST OG FAKTURERING**
For revisors og regnskapsførers egne timer er Duett effektivt. Komplette løsninger også med timebudsjett, regnskap, betalinger og oppfølging.

› **TOTALLEVERANDØR**
Sammen med Duett leverer vi markedsledende løsninger for lønn, reiseregninger, oppslagsverk og hjemmesider. Vi kan drifte alle dine programmer fra vårt datasenter. Vi sørger for sikkerhet, stabilitet og tilgjengelighet, slik at du kan jobbe når du vil, og hvor du vil.

KONTAKT OSS

www.daldata.no - daldata@daldata.no - tlf. 02331
Bergen - Elverum - Folldal - Oslo - Otta - Stjørdal - Tynset

Regnskap

ikke trenger å gi informasjon som kreves i en standard dersom informasjonen ikke er vesentlig. Ettersom vesentlighetsvurderingen alltid er skjønnsmessig, og derfor vanskelig, er det innenfor et regulert område som regnskapsrapportering, der sjekklistementaliteten har hatt god grobunn de siste årene, naturlig å gi informasjon som etter IAS 1.31 ikke er påkrevd. At IASB nå vurderer å klargjøre anvendelsen av IAS 1.31, både i IAS 1, men også i de respektive standardene, herunder ved å justere ordlyden i notedelen, er derfor betimelig. De vurderte tiltakene vil også potensielt kunne påvirke regnskapsproducenters, revisorers og regulerende myndigheters adferd i retning av mer selskaps-spesifikke vurderinger av notekravenes relevans.

Presentasjon

I IAS 1.114 angis en konkret noterekkefølge som normalt bør anvendes. Formålet med denne oppfordringen er å legge til rette for enklere sammenligning på tvers av ulike foretak. Ulempen er at til tross for at paragraf 114 i formen ikke er noe annet enn en oppfordring, er dens begrunnelse egnet til å stille spørsmål ved om den kan avvikes. I praksis følges den derfor ganske slavisk. Når oppfordringen er såpass konkret og detaljert som den er, forhindrer den i realiteten i mange tilfeller effektiv og målrettet kommunikasjon av sentral finansiell regnskapsinformasjon.

For eksempel medfører oppfordringen at så godt som alle foretak innledningsvis i notedelen i regnskapet har en til dels lang og omfattende beskrivelse av regnskapsprinsippene. I stor grad er beskrivelsen ikke noe annet enn en gjengivelse av det som følger av respektive standarder, og i så måte er mye av informasjonen i realiteten overflødig. At mange foretak også redegjør, ofte i detalj, for prinsipper som ikke er aktuelle for foretaket, for eksempel fordi de ikke har vesentlige poster eller transaksjoner som behandles i tråd med prinsippet, bidrar til å forsterke den uheldige siden ved denne praksisen. Standarden angir videre at en bør sortere notene i samsvar med rekkefølgen på de primære regnskapsoppstillingene og rekkefølgen innad i de primære regnskapsoppstillingene. En slik sortering medfører nødvendigvis at mer supplerende og mindre sentral informasjon presenteres før annen høyst beslutningsviktig informasjon og at informasjon om en type transaksjoner presenteres i forskjellige noter. Punktene 4 og 5 er ment å adressere de ovennevnte problemstillingene.

STYRELEDER: Hans Hoogervorst er styreleder i IASB.

En beslektet problemstilling gjelder alternativ plassering av regnskapsinformasjon. Med det menes plassering av påkrevd informasjon utenfor selve regnskapet. For tiden er dette en særlig aktuell problemstilling ettersom betydningen av referansen til «andre steder i delårsrapporten» i paragraf 16A i IAS 34 *Delårsrapportering* diskuteres av IASB. IASB planlegger å presisere at henvisningen til «andre steder i delårsrapporten» innebærer at regnskapsinformasjon kan gis utenfor regnskapet, men da med en tydelig kryssreferanse og med den konsekvensen at den aktuelle delen av delårsrapporten blir å anse som del av delårsregnskapet. Tilsvarende generell åpning for plassering av informasjon utenfor årsregnskapet er ikke gitt i gjeldende IFRS (det er imidlertid en åpning i IFRS 7 for å gi nærmere avgrenset informasjon utenfor regnskapet), men det kan forventes at et slikt alternativ vil bli vurdert av IASB i fortsettelsen.

Avsluttende kommentarer

Det er ingen tvil om at dette initiativet er tidsriktig og positivt. Det er også vanskelig å være uenig i at de ovennevnte tiltakene alle representerer potensielt treffsikre responser på overbelastningskritikken. Det kanskje mest gledelige er at mange av dem er gjennomførbare på relativt kort sikt.

Veldig mange av tiltakene er i realiteten presiseringer, ikke endringer. Derfor er det ikke usannsynlig at tydelige spor av tiltakene vil kunne gjenfinnes allerede i 2013-regnskapene til tross for at ingen av de varslede standardjusteringene vil være fullført innen utgangen av dette året. Danske selskaper, på lik linje med britiske selskaper, begynte allerede i 2012 å eksperimentere i presentasjonsmessig utradisjonelle formater. Det blir spennende å se om norske selskaper gjør det samme et år senere, i 2013-regnskapene. Ingen kan i hvert fall si at ikke invitasjonen er der – den har Hans Hogervorst personlig skrevet under på.

Praktiske veivisere ✓

Likviditetsprognoser ✓

Komplett oppslagsverk ✓

Fagsupport ✓

Nyheter for deg som er

rådgiver

Sticos har gjort komplisert regelverk forståelig og tilgjengelig i 30 år. Nå lanserer vi flere nyheter i Sticos Oppslag og Sticos Regnskapsmetodikk for deg som arbeider med regnskap, revisjon eller rådgivning.

Praktiske veivisere

Med nyutviklede praktiske veivisere i Sticos Oppslag får du verktøy som trinn for trinn guider deg gjennom ulike problemstillinger.

Veivisere i Sticos Oppslag

Veiviserne i Sticos Oppslag viser deg i praksis hvordan du utfører en rekke arbeidsprosesser, og nødvendige dokumenter blir automatisk generert underveis. Eksempel på veivisere du allerede finner i Sticos Oppslag er styrearbeid, generalforsamling, ansettelse, konsernbidrag og lån til nærstående parter.

Kommer i løpet av høsten

Høsten 2013 lanserer vi en rekke nye veivisere som dekker de spesielle behovene som regnskapsførere og revisorer ofte har i forbindelse med rådgivningsoppdrag. De nye veivisere vil dekke arbeidsprosesser som

- Stiftelse av selskap
- Kapitalutvidelse og kapitalnedsettelse
- Fusjon og fisjon
- Omdanning (fra én selskapsform til en annen)
- Avvikling av selskap

Veiviserne vil dekke de vanligste alternativene innenfor de nevnte prosessene. Hvis du for eksempel skal bistå en klient i forbindelse med kapitalutvidelse ved fondsemisjon eller en fusjon mellom mor- og datterselskap finner du i løpet av høsten praktiske veivisere i Sticos Oppslag som vil veilede deg gjennom prosessen fra a til å. Samtidig får du generert nødvendige dokumenter til bruk i disse prosessene.

Spar tid med nytt klientregister

Vi introduserer også nytt klientregister og arkiv med versjonskontroll. Dokumenter som genereres fra veiviserne legges i det nye arkivet, og du kan også laste opp egne dokumenter. Arkivet kobles med Sticos Regnskapsmetodikk og Sticos Personal, slik at alle dokumenter som brukes av våre produkter blir samlet på ett sted! I det nye klientregisteret kan du legge inn relevante firmaopplysninger som automatisk blir hentet inn i veiviserne, slik at du slipper å registrere fast informasjon flere ganger.

Alt på ett sted

Når du får spørsmål fra dine klienter finner du raskt og enkelt korrekt informasjon i Sticos Oppslag. Dermed blir rådgivningen lønnsom både for deg og kundene dine!

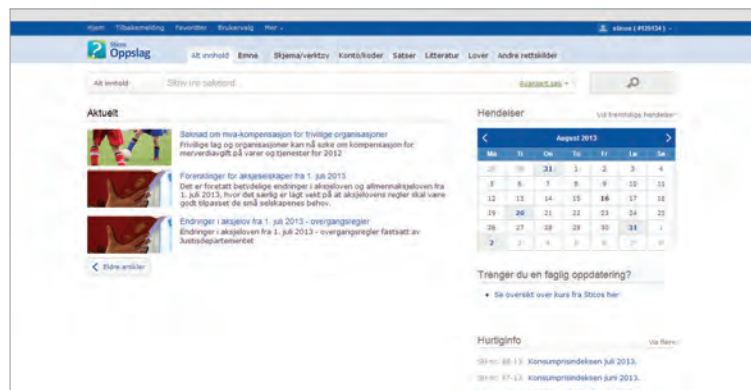
Når du trenger svar

Står du ofte overfor problemstillinger innen regnskap, lønn, merverdiavgift, skatt eller selskapsrett? Har du spørsmål innen sykepenger, feriepenger eller arbeidsrett? Ved hjelp av et enkelt søk i Sticos Oppslag får du en praktisk løsning på dine spørsmål. Du slipper å lete flere steder for å finne svar, uansett om du har enkle eller mer kompliserte problemstillinger.

Dette finner du i Sticos Oppslag

Sticos Oppslag gir deg ca. 2 600 emner med utfyllende forklaringer og forslag til kontering og mva.-behandling. Du finner også relevante lover, forskrifter, standarder og uttalelser, samt mange nyttige skjema og kalkulatorer. Programmet gir enkel tilgang til aktuelle skatte- og avgiftssatser, samt faglitteratur som Lønns-ABC, LigningsABC og Merverdiavgiftshåndboken.

Gjennom en kraftig og moderne søkemotor med flere muligheter for filtrering, er det enkelt å finne frem til akkurat det du leter etter. I Sticos Oppslag er det også snarveier til deler av innholdet som erfaringsmessig blir mye brukt. På startsidene får du de viktigste nyhetene innenfor regnskap, lønn og personal.

Har du spørsmål til programmet, eller ønsker en demonstrasjon? Ta kontakt på 07356 eller les mer på www.sticos.no

Fokus på lønnsomhet

Sticos Regnskapsmetodikk bidrar til å øke din lønnsomhet. Du får nå også likviditetsprognoser i programmet.

Effektivt verktøy for oppdragsstyring

Som regnskapsfører er det viktig å bruke riktige verktøy for å effektivisere hverdagen og få frigjort tid til å være samtalepartner og rådgiver for dine kunder. Sticos Regnskapsmetodikk sikrer at alle formaliteter knyttet til oppdragsutførelsen blir ivaretatt. Oppgaver og arkivstruktur kan enkelt tilpasses ditt byrå.

Sticos Regnskapsmetodikk inneholder nå også automatisk avstemming og prognoseverktøy. Automatisk avstemming sparer deg for mye tid ved at saldotallene fra regnskapet automatisk leses inn i avstemmingsskjemaene. Det nye prognoseverktøyet gjør at du enkelt får oversikt over inntjening og likviditet hos kunden. Dette gir deg god dokumentasjon og underlag når du skal gi råd til kunden.

Vil du vite mer?

Kontakt oss på tlf. 07356 eller www.sticos.no

Nyhet! Likviditetsprognose

En av de viktigste rutinene for styring av likviditet er utarbeidelse av likviditetsbudsjett. En god likviditetsstyring er nødvendig for å planlegge investeringer og daglig drift. Et likviditetsbudsjett som er utarbeidet før kalenderåret starter, mister raskt sin verdi som styringsverktøy etter som året går.

Sticos Prognose tar derfor tak i virkelige regnskapstall så langt som man er kommet i året og lar dem danne utgangspunktet for en balanse - og likviditetsprognose for resten av året. Man oppnår dermed en likviditetsprognose med høy kvalitet, og som har stor verdi i den løpende oppfølgingen.

Sticos Prognose

- er integrert med ditt regnskapssystem slik at du slipper å taste inn virkelige regnskapstall etter som året går
- leser saldo og transaksjoner daglig slik at prognosen er oppdatert til enhver tid
- lar deg selv bestemme hvor langt tilbake i tid du vil legge grunnlaget for fremtidig prognose
- justering på kontonivå

